

Remiss

– Boverkets förslag till föreskrifter om
ändring av Boverkets föreskrifter och
allmänna råd (2011:14) om certifiering av
kontrollansvariga

Titel: Remiss – Boverkets förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:14) om certifiering av kontrollansvariga
Utgivare: Boverket, januari 2025
Processnummer: 3.2.1
Diarienummer: 6308/2023

Sammanfattning

Boverket har tagit fram ett förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:14) om certifiering av kontrollansvariga, KA.

Syftet med förslaget är att Boverket föreskrifter och allmänna råd om certifiering av kontrollansvariga ska uppdateras med korrekt hänvisning till nu gällande författningar och utbildningar.

I samband med uppdateringarna föreslås redaktionella ändringar som innebär att flertalet av Boverkets olika författningar om certifierade personer ensas avseende struktur, innehåll och språk.

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1 Författningsförslag.....	5
2 Inledning.....	14
2.1 Läsanvisningar	14
2.2 Beskrivning av problemet.....	15
2.3 Syfte och mål med författningsförslaget.....	15
2.4 Beskrivning av nollalternativet och alternativa lösningar	15
2.4.1 Nollalternativ	15
2.4.2 Alternativa lösningar	15
2.4.3 Huvudalternativet.....	15
2.5 Remissförfarande	16
3 Rättsliga förutsättningar	17
3.1 Boverkets bemyndigande.....	17
3.2 Anmälan av tekniska regler	17
3.3 Anmälan av krav enligt tjänstedirektivet.....	17
3.4 Regeringens medgivande	18
4 Beskrivning av förslaget	19
4.1 Allmänt	19
4.2 Nytt krav på kännedom om klimatdeklarationer	19
5 Ikraftträdande och informationsinsatser	21
5.1 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	21
5.2 Informationsinsatser	21
6 Konsekvenser	22
6.1 Företag och andra enskilda.....	22
6.1.1 Certifieringsorganen	22
6.1.2 De sökande	22
6.1.3 De certifierade	22
6.2 Staten, regioner och kommuner.....	23
6.3 Europeiska unionen	23
6.4 Övriga konsekvenser	23
6.5 Säkerställande av att förslaget inte medför mer långtgående kostnader eller begränsningar än nödvändigt.....	23
7 Utvärdering.....	24
8 Författningskommentar	25
8.1 Förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:14) om certifiering av kontrollansvariga	25

1 Författningsförslag

Förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:14) om certifiering av kontrollansvariga

Boverket föreskriver följande med stöd av 10 kap. 23 § plan- och byggförordningen (2011:338) i fråga om Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:14) om certifiering av kontrollansvariga

dels att 1–3, 5, 6, 8–13 och 15 §§ samt rubrikerna närmast före 1, 2, 5, 8, 10, 12 och 13 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 1 a §, samt närmast före 1 a och 9 §§ nya rubriker med följande lydelse.

Författningen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
Allmänt	Inledning
1 §	
	<i>Denna författning innehåller föreskrifter och allmänna råd om certifiering av sådana kontrollansvariga som avses i 10 kap. 9 § plan- och bygglagen (2010:900).</i>
För utförande av sådana uppgifter som anges i 10 kap. 11 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, ska den kontrollansvarige ha sådana kunskaper om och erfarenhet av projekterings-, bygg- och rivningsprocessen att denne på ett tillfredsställande sätt kan följa upp kontrollen av ett byggprojekt. Den kontrollansvarige ska vara certifierad.	För utförande av sådana uppgifter som anges i 10 kap. 11 § plan- och bygglagen, ska den kontrollansvarige ha sådana kunskaper om och erfarenhet av projekterings-, bygg- och rivningsprocessen att denne på ett tillfredsställande sätt kan följa upp kontrollen av ett byggprojekt. Den kontrollansvarige ska vara certifierad.
I 2–10 §§ denna författning ställs närmare krav för att bli certifierad som kontrollansvarig enligt 10 kap. 9 § PBL.	I 2–11 §§ denna författning ställs närmare krav för att bli certifierad som kontrollansvarig enligt 10 kap. 9 § plan- och bygglagen.
<i>Certifiering får lämnas enligt följande:</i> – Behörighet N som kontrollansvarig för projekt av normal art. – Behörighet K som kontrollansvarig för projekt av komplicerad art.	<i>De allmänna råden innehåller rekommendationer om och exempel på tillämpningen av föreskrifterna i denna författning. De allmänna råden föregås av texten Allmänt råd och är tryckta med mindre och indragen text omedelbart efter den föreskrift de hänför sig till.</i>

<p><i>Allmänt råd</i></p> <p><i>Projekt av normal art kan avse nybyggnad, tillbyggnad, ombyggnad eller rivning av en- eller tvåbostadshus. Det kan även gälla flerbostadshus med högst två våningar eller andra slags byggnader med högst två våningar. Projekt av normal art kan även avse ändring i alla slags byggnader samt idrottsplatser.</i></p> <p><i>Projekt av komplicerad art kan avse nybyggnad, tillbyggnad, ombyggnad eller rivning av byggnader med fler än två våningar, kabinbåtar, radio- eller telemaster och vindkraftverk. Det kan även gälla arbeten med fasta cisterner eller andra fasta anläggningar för kemiska produkter som är hälso- och miljöfarliga eller projekt med byggnader och anläggningar för brandfarlig verksamhet. Projekt av komplicerad art kan även avse byggnader med stora spännvidder.</i></p> <p><i>Denna indelning i behörighetsklasser syftar till att underlätta certifiering av kontrollansvarig för arbeten av olika svårighetsgrad med avseende på kontrollbehov och kontrollens omfattning. I det enskilda byggprojektet kan därför certifierad kontrollansvarig med annan behörighet behövas än vad som följer av ovan angivna exempel på byggnadsverkets svårighetsgrad.</i></p>	
	Behörighetsklasser vid certifiering
	1 a §
	<p><i>Certifiering får lämnas för</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>– behörighet N som kontrollansvarig för projekt av normal art,</i> <i>– behörighet K som kontrollansvarig för projekt av komplicerad art.</i>
	<p><i>Allmänt råd</i></p> <p><i>Projekt av normal art kan avse nybyggnad, tillbyggnad, ombyggnad eller rivning av en- eller tvåbostadshus. Det kan även gälla flerbostadshus med högst två våningar eller andra slags byggnader med högst två våningar. Projekt av normal art kan även avse ändring i alla slags byggnader samt idrottsplatser.</i></p>

	<p><i>Projekt av komplicerad art kan avse nybyggnad, tillbyggnad, ombyggnad eller rivning av byggnader med fler än två våningar, kabinbanor, radio- eller telemaster och vindkraftverk. Det kan även gälla arbeten med fasta cisterner eller andra fasta anläggningar för kemiska produkter som är hälso- och miljöfarliga eller projekt med byggnader och anläggningar för brandfarlig verksamhet. Projekt av komplicerad art kan även avse byggnader med stora spännvidder.</i></p> <p><i>Denna indelning i behörighetsklasser syftar till att underlätta certifiering av kontrollansvarig för arbeten av olika svårighetsgrad med avseende på kontrollbehov och kontrollens omfattning. I det enskilda byggprojektet kan därför certifierad kontrollansvarig med annan behörighet behövas än vad som följer av ovan angivna exempel på byggnadsverkets svårighetsgrad.</i></p>
Krav på teknisk kunskap	Krav på teoretisk kunskap
2 §	
För att få behörighet N ska <i>sökanden</i> ha teknisk utbildning med avlagd examen eller godkänd utbildning från <i>lägst</i> någon av dessa utbildningar	För att få behörighet N ska <i>den sökande</i> ha teknisk utbildning med avlagd examen eller godkänd utbildning från någon av dessa utbildningar
a) högskolans ingenjörsutbildning, 120 högskolepoäng,	
b) ingenjörsutbildning vid <i>tidigare</i> tre- eller fyraårigt tekniskt gymnasium,	b) ingenjörsutbildning vid tre- eller fyraårigt tekniskt gymnasium,
c) yrkesteknisk högskoleutbildning, YTH,	
d) <i>kvalificerad yrkesutbildning, KY-utbildning,</i> e) <i>nuvarande gymnasieskolans byggprogram, eller</i> f) <i>annan likvärdig utbildning.</i>	d) <i>nuvarande gymnasieskolans byggprogram, eller</i> e) <i>annan likvärdig utbildning.</i>
<p>Utbildning ska ha skett inom lämpligt fackområde, t.ex. bygg-, anläggnings- eller installationsteknisk linje.</p> <p>Utbildningskravet kan även tillgodoses genom motsvarande utbildningar i annat land inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.</p>	
3 §	
För att få behörighet K ska <i>sökanden</i> ha teknisk utbildning med avlagd examen	För att få behörighet K ska <i>den sökande</i> ha teknisk utbildning med

eller godkänd utbildning från <i>lägst</i> någon av dessa utbildningar	avlagd examen eller godkänd utbildning från någon av dessa utbildningar
<p>a) civilingenjörsutbildning vid teknisk högskola, b) arkitektutbildning med inriktning inom byggområdet vid teknisk högskola, c) högskolans ingenjörsutbildning, 180 högskolepoäng, d) högskolans ingenjörsutbildning, 120 högskolepoäng,</p>	
e) ingenjörsutbildning vid <i>tidigare</i> tre- eller fyraårigt tekniskt gymnasium, eller	e) ingenjörsutbildning vid tre- eller fyraårigt tekniskt gymnasium, eller
<p>f) annan likvärdig utbildning. Ingenjörsutbildning ska ha skett inom lämpligt fackområde, t.ex. bygg-, anläggnings- eller installationsteknisk linje. Utbildningskravet kan även tillgodoses genom motsvarande utbildningar i annat land inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.</p>	
4 §	
Krav på teknisk utbildning enligt 2 och 3 §§ krävs inte för <i>sökande</i> med minst tio års erfarenhet av praktiskt arbete inom de områden som framgår av 5 § för behörighet N respektive 6 § för behörighet K .	Krav på teknisk utbildning enligt 2 och 3 §§ krävs inte för <i>den sökande</i> med minst tio års erfarenhet av praktiskt arbete inom de områden som framgår av 5 § för behörighet N respektive 6 § för behörighet K .
Krav på erfarenhet av praktiskt arbete inom byggområdet	Krav på praktisk erfarenhet
5 §	
För att få behörighet N ska <i>sökanden</i> under sammanlagt minst tre år ha varit yrkesverksam inom något av nedan uppräknade områden eller befattningar <p>a) projektering, b) projektledning, c) produktionsledning, d) besiktning eller kontroll, e) kvalitetsledning enligt SS-EN ISO 9001, f) miljöledning enligt SS-EN ISO 14 001, g) arbetsledande ställning, h) kvalitetsansvarig enligt 9 kap. 14 § PBL (SFS 1987:10), i) kontrollansvarig enligt 10 kap. 9 § plan- och bygglagen (SFS 2010:900), j) byggnadsinspektör eller motsvarande.</p>	För att få behörighet N ska <i>den sökande</i> under sammanlagt minst tre år ha varit yrkesverksam inom något av nedan uppräknade områden eller befattningar <p>a) projektering, b) projektledning, c) produktionsledning, d) besiktning eller kontroll, e) kvalitetsledning enligt SS-EN ISO 9001, f) miljöledning enligt SS-EN ISO 14 001, g) arbetsledande ställning, h) kontrollansvarig enligt 10 kap. 9 § plan- och bygglagen (2010:900), eller i) byggnadsinspektör eller motsvarande.</p>
Yrkeserfarenheten ska vara minst ett år från ett och samma område. Den ska	Yrkeserfarenheten ska vara minst ett år från ett och samma område. Den ska

ha erhållits genom arbete inom bygg-, installations- eller anläggningstekniskt område eller av rivning. Erfarenheten ska till största delen ha erhållits från sådana projekt som enligt 1 § avses med behörigheten.	ska ha erhållits genom arbete inom bygg-, installations- eller anläggnings-tekniskt område eller av rivning. Erfarenheten ska till största delen ha erhållits från sådana projekt som enligt 1 a § avses med behörigheten.
6 §	
För att få behörighet K ska <i>sökanden</i> ha varit yrkesverksam inom minst två av de verksamhetsområden som anges i 5 §. Erfarenheten ska till största delen ha erhållits från sådana projekt som enligt 1 § avses med behörigheten.	För att få behörighet K ska <i>den sökande</i> ha varit yrkesverksam inom minst två av de verksamhetsområden som anges i 5 §. Erfarenheten ska till största delen ha erhållits från sådana projekt som enligt 1 a § avses med behörigheten.
<p>Yrkesverksamheten ska ha en sammanlagd längd av minst</p> <ul style="list-style-type: none"> – fyra år, varav minst två år från ett och samma område, om den allmänna tekniska kunskapen erhållits enligt 3 § första stycket a) eller b), – sex år, varav minst tre år från ett och samma område, om den allmänna tekniska kunskapen erhållits enligt 3 § första stycket c), och – åtta år, varav minst tre år från ett och samma område, om den allmänna tekniska kunskapen erhållits enligt 3 § första stycket d) eller e). 	
7 §	
Den praktiska erfarenheten ska styrkas.	
<i>Allmänt råd</i>	
Bestyrkandet kan ske genom intyg, betyg, referenser eller på annat sätt.	
Krav på kunskaper om bygglagstiftning m.m.	Lämplighet för uppgiften
8 §	
<i>Sökanden ska ha dokumenterad kunskap om plan- och bygglagen (2010:900), PBL, plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, samt de föreskrifter och allmänna råd som har meddelats med stöd av dessa författningar. Särskild vikt ska läggas vid kunskap om kontrollplaner. Sökanden ska även ha dokumenterad kunskap om entreprenadjuridik och konsumenttjänstlagen (1985:716).</i>	<i>Den kontrollansvarige ska vara lämplig för uppgiften. Lämpligheten ska styrkas med intyg från den senaste yrkesverksamma treårsperioden.</i>
<i>Sökanden ska dessutom ha kännedom om lagen (2014:227) om färdigställandeskydd, miljöbalken, avfallsförordningen (2020:614), lagen (2006:545) om skyddsrum, förordningen (2006:638) om skyddsrum, arbetsmiljölagen (1977:1160), lagen om skydd mot olyckor (2003:778) och kulturmiljölagen (1988:950). Sökanden ska</i>	

<p>även ha kännedom om kvalitetsledningssystem.</p> <p><i>Kunskapen och kännedomen ska gälla det som är relevant för byggområdet.</i></p>	
<p><i>Allmänt råd</i></p> <p><i>Kunskap om entreprenadjuridik bör omfatta bl.a. AB, ABS och ABT. Kännedom om kvalitetslednings- och miljöledningssystem bör omfatta bl.a. tillämpliga delar av SS-EN ISO 9001 och SS-EN ISO 14 001.</i></p>	<p><i>Allmänt råd</i></p> <p><i>Intygsgivaren bör ha, eller ha haft, en nära arbetsrelation till den sökande som arbetsgivare, uppdragsgivare eller liknande. Även intyg lämnade från byggnadsnämnden bör kunna godtas.</i></p>
	<p>Krav på kunskap om författningar</p>
<p>9 §</p>	
<p><i>Sökandens kunskap och kännedom enligt 8 § ska kontrolleras genom skriftligt kunskapsprov med godkänt resultat.</i></p>	<p><i>Den sökande ska ha dokumenterad kunskap om</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. plan- och bygglagen (2010:900),</i> <i>2. plan- och byggförfordningen (2011:338) samt de relevanta föreskrifter och allmänna råd som berör byggande och som har meddelats med stöd av dessa författningar, särskild vikt ska läggas vid kunskap om kontrollplaner, och</i> <i>3. entreprenadjuridik och konsumenttjänstlagen (1985:716),</i> <p><i>Den sökande ska dessutom ha kännedom om</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. lagen (2014:227) om färdigställandeskydd,</i> <i>2. miljöbalken,</i> <i>3. avfallsförordningen (2020:614),</i> <i>4. lagen (2006:545) om skyddsrum,</i> <i>5. förordningen (2006:638) om skyddsrum,</i> <i>6. arbetsmiljölagen (1977:1160),</i> <i>7. lagen (2003:778) om skydd mot olyckor,</i> <i>8. kulturmiljölagen (1988:950),</i> <i>9. lagen (2021:787) om klimatdeklaration för byggnader, och</i> <i>10. ledningssystem.</i> <p><i>Kunskapen och kännedomen ska gälla det som är relevant för byggområdet.</i></p>
	<p><i>Allmänt råd</i></p> <p><i>Kunskap om entreprenadjuridik bör omfatta bl.a. AB, ABS och ABT.</i></p>

	<i>Kännedom om ledningssystem bör omfatta tillämpliga delar av kvalitetsledning enligt SS-EN ISO 9001 och miljöledning enligt SS-EN ISO 14 001.</i>
Lämplighet för uppgiften	Teoretiskt prov
10 §	
<i>Den kontrollansvarige ska vara lämplig för uppgiften. Lämpligheten ska styrkas med intyg från den senaste yrkesverk-samma treårsperioden.</i>	<i>Den sökandes kunskap och kännedom enligt 9 § ska kontrolleras genom skriftligt kunskapsprov.</i>
<i>Allmänt råd Intygsgivaren bör ha, eller ha haft, en nära arbetsrelation till sökanden som arbetsgivare, uppdragsgivare eller liknande. Även intyg lämnade från byggnads-nämnden bör kunna godtas.</i>	
Rapporteringskyldighet	
11 §	
<i>Certifierad kontrollansvarig ska varje år lämna in rapport till certifieringsorganet med uppgift om fortbildning som avser 8 § denna författning och uppgift om genomförda uppdrag som kontrollansvarig.</i>	<i>Den kontrollansvarige ska för varje kalenderår lämna in en rapport till certifieringsorganet med uppgift om fortbildning som avser 9 § och uppgift om genomförda uppdrag som kontrollansvarig.</i>
Omcertifiering	Certifieringens giltighet
12 §	
<i>För att få ett nytt beslut om certifiering, när ett tidigare beslut går ut, ska den certifierade kontrollansvarige gå igenom en förenklad kompetensprövning eller en förnyad fullständig kompetensprövning. Endast om det finns särskilda skäl krävs det en förnyad fullständig kompetensprövning. Lämplighet enligt 10 § ska alltid prövas.</i>	<i>Certifieringen får lämnas för en period av högst fem år åt gången.</i>
<i>Allmänt råd Vid en förenklad kompetensprövning kan det, förutom att pröva lämplighet, räcka att genom skriftligt kunskapsprov kontrollera att den kontrollansvarige skaffat ny kunskap under den senaste femårsperioden inom de områden som anges i 8 §.</i>	

<p><i>Särskilda skäl, som gör att det krävs en förnyad fullständig kompetensprövning kan vara att den sökande inte har arbetat som kontrollansvarig i väsentlig omfattning under certifikatets giltighetstid. Arbeta i väsentlig omfattning bör omfatta några större eller ett tiotal mindre projekt.</i></p>	
<p>Certifieringens giltighet</p>	<p>Omcertifiering</p>
<p>13 §</p>	
<p><i>Certifiering för kontrollansvarig får medges för en period av högst fem år åt gången.</i></p>	<p><i>För att få ett nytt beslut om certifiering, när ett tidigare beslut upphör, ska den kontrollansvarige gå igenom en förenklad kompetensprövning eller en förnyad fullständig kompetensprövning. Endast om det finns särskilda skäl krävs det en förnyad fullständig kompetensprövning. Lämplighet enligt 8 § ska alltid prövas.</i></p>
	<p><i>Allmänt råd</i> <i>Vid en förenklad kompetensprövning kan det, förutom att pröva lämplighet, räcka att genom skriftligt kunskapsprov kontrollera att den kontrollansvarige skaffat ny kunskap under den senaste femårsperioden inom de områden som anges i 9 §.</i> <i>Särskilda skäl, som gör att det krävs en förnyad fullständig kompetensprövning, kan vara att den kontrollansvarige inte har arbetat som kontrollansvarig i väsentlig omfattning under certifikatets giltighetstid. Arbeta i väsentlig omfattning bör omfatta några större eller ett tiotal mindre projekt.</i> <i>Nytt kunskapsprov kan även krävas exempelvis om det skett väsentliga ändringar i bygglagstiftningen enligt 9 § eller i kraven för att få certifiering enligt denna författning.</i></p>
<p>14 § har upphävts genom (BFS 2023:2).</p>	
<p>Återkallande av certifiering</p>	
<p>15 §</p>	
<p>Har den kontrollansvarige erhållit certifieringen på felaktiga grunder får det organ som utfärdat certifieringen återkalla den.</p>	

<p><i>Allmänt råd</i> Av 11 kap. 36 § <i>PBL</i> framgår att om en kontrollansvarig har visat sig vara olämplig för sin uppgift, får det organ som har certifierat den kontrollansvarige återkalla certifieringen.</p>	<p><i>Allmänt råd</i> Av 11 kap. 36 § <i>plan- och bygglagen (2010:900)</i> framgår att om en kontrollansvarig har visat sig vara olämplig för sin uppgift, får det organ som har certifierat den kontrollansvarige återkalla certifieringen.</p>
--	---

Denna författning träder i kraft den 1 juli 2025.

2 Inledning

Denna konsekvensutredning redovisar Boverkets förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:14) om certifiering av kontrollansvariga.

När en myndighet tar fram föreskrifter eller allmänna råd ska myndigheten utreda vilka konsekvenser som kommer att uppstå till följd av regeln enligt förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar (konsekvensutredningsförordningen). Boverkets konsekvensutredningar kan användas som ett slags förarbeten och tolkningsunderlag till Boverkets föreskrifter och allmänna råd. Föreliggande dokument utgör en sådan konsekvensutredning.

2.1 Läsanvisningar

När föreskrifter tas fram och ändras finns det krav på vad som måste redovisas i en konsekvensutredning. Denna konsekvensutredning innehåller därför beskrivningar och svar som särskilt regleras i 6–11 §§ konsekvensutredningsförordningen. Konsekvensutredningen innehåller också andra överväganden utifrån vad som regleras i exempelvis förordningen (2022:208) med instruktion för Boverket.

- Avsnitt 1 redovisar nuvarande författning tillsammans med författningsförslaget, Boverkets förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:14) om certifiering av kontrollansvariga.
- Avsnitt 2 beskriver problemet med nuvarande författning, målet med författningsförslaget och Boverkets arbetsmetod.
- Avsnitt 3 redovisar de rättsliga förutsättningarna, de bemyndiganden som Boverkets beslutanderätt grundar sig på samt ställningstaganden till om författningsförslaget ska anmälas till EU som tekniska regler respektive enligt tjänstedirektivet.
- Avsnitt 4 beskriver förslaget.
- Avsnitt 5 rör tidpunkten för ikraftträdande, övergångsbestämmelser och informationsinsatserna om författningsförslaget.
- Avsnitt 6 redovisar vilka kostnadsmissiga och övriga konsekvenser som författningsförslaget får.
- Avsnitt 7 innehåller en beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas.

- Avsnitt 8 redovisar författningskommentarer för varje paragraf i författningsförslaget.

2.2 Beskrivning av problemet

Boverkets föreskrifter och allmänna råd om certifiering av kontrollansvariga behöver uppdateras med korrekt hänvisning till nu gällande författningar och utbildningar.

I samband med uppdateringarna föreslås redaktionella ändringar som innebär att flertalet av Boverkets olika författningar om certifierade personer ensas avseende struktur, innehåll och språk.

2.3 Syfte och mål med författningsförslaget

Syftet med översynen av Boverkets författningar om certifiering är att de ska vara uppdaterade med korrekta hänvisningar till författningar och utbildningar för att kunna tillämpas på ett korrekt sätt.

De redaktionella ändringarna med avseende på att ensa strukturen, innehåll och språk är avsedda att skapa harmonisering mellan de olika författningarna om certifierade personer.

2.4 Beskrivning av nollalternativet och alternativa lösningar

2.4.1 Nollalternativ

Nollalternativen är att nuvarande regler förblir oförändrade. Det innebär att samtliga problem som beskrivits med nuvarande författning kvarstår. Boverket har valt bort det alternativet eftersom författningen behöver uppdateras mot gällande rätt.

2.4.2 Alternativa lösningar

Den alternativa lösningen till författningsförslaget är att enbart nödvändiga ändringarna görs, det vill säga att inaktuella utbildningar och författningar uppdateras. Det kommer dock att innebära att certifieringsförfattningarna fortsatt kommer att skilja sig åt.

2.4.3 Huvudalternativet

Huvudalternativet, det alternativ som Boverket har valt, innebär att nödvändiga uppdateringar av författningar och utbildningar görs samt att författningen ensas språkligt och strukturmässigt mot övriga certifieringsförfattningar.

2.5 Remissförfarande

Förslaget kommer att remitteras under perioden 30 januari–4 april 2025.

3 Rättsliga förutsättningar

Detta avsnitt beskriver de rättsliga förutsättningarna för Boverkets förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd om certifiering av kontrollansvariga och innehåller bland annat de uppgifter om föreskriftsbemyndiganden som avses i 11 § konsekvensutredningsförordningen.

3.1 Boverkets bemyndigande

Boverkets bemyndigande att meddela föreskrifter finns i 10 kap. 23 § plan- och byggförordningen (2011:338). Genom den bestämmelsen får Boverket meddela tillämpningsföreskrifter om vad som ska krävas av en kontrollansvarig.

3.2 Anmälan av tekniska regler

Om en myndighet avser att fatta beslut om en teknisk regel eller ett datalokaliseringsskrav som ska anmälas till Europeiska kommissionen eller WTO-sekretariatet, ska myndigheten i god tid underrätta Kommerskollegium om det förslag den har utarbetat (6 § första stycket förordningen [1994:2029] om tekniska regler).

Av 2 § 1 a förordningen om tekniska regler framgår bland annat att med tekniska regler avses föreskrifter eller andra bestämmelser som utgörs av eller hänvisar till tekniska specifikationer eller andra krav och som är rättsligt eller faktiskt tvingande vid saluföring eller användning av en vara.

Förslaget innehåller inte några sådana tekniska regler som avses i 2 § förordningen om tekniska regler. Boverket bedömer därför att det inte behöver anmälas enligt förordningen om tekniska regler.

3.3 Anmälan av krav enligt tjänstedirektivet

Föreskriften innehåller regler som berör tillträde till eller utövande av tjänsteverksamhet. Boverket bedömer därför att föreskrifterna kommer att behöva anmälas enligt EU:s tjänstedirektiv¹ och 2 § förordningen (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden. Föreskriften kommer att anmälas till Kommerskollegium för vidare anmälan till Europeiska kommissionen. Syftet med proceduren är att genom transparens förebygga uppkomsten av otillåtna handelshinder.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden.

3.4 Regeringens medgivande

Boverkets förslag bedöms inte leda till sådana kostnadsmässiga konsekvenser för stat, kommuner eller regioner att regeringens medgivande behöver inhämtas enligt 12 § konsekvensutredningsförordningen.

4 Beskrivning av förslaget

4.1 Allmänt

Förslaget innebär att Boverket föreskrifter och allmänna råd om certifiering av kontrollansvariga uppdateras med korrekt hänvisning till nu gällande författningar. Detsamma gäller utbildningar som uppdateras.

I samband med uppdateringarna föreslås redaktionella ändringar som innebär att flertalet av Boverkets författningar om certifierade personer ensas avseende struktur, innehåll och språk. I vissa fall uppdateras rubriker och placering av paragrafer flyttas för att stämma överens med övriga certifieringsförfattningar. Samma arbete sker samtidigt i följande certifieringsförfattningarna:

- Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:15) om certifiering av sakkunniga avseende kulturvärden.
- Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:16) om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga.
- Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:17) om certifiering av sakkunniga inom brandskydd.
- Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:18) om certifiering av sakkunniga av tillgänglighet.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2007:5) för certifiering av energiexpert ingår dock inte i de författningar som ses över avseende struktur innehåll och språk. Mot bakgrund av nya EU-regleringar på energiområdet kommer det att innebära att fler ändringar krävs i författningar som hör till det området, detta då EU-regler ska införlivas i svensk rätt. De ändringarna kommer att genomföras vid ett senare tillfälle och då kommer en översyn av Boverkets föreskrifter och allmänna råd för certifiering av energiexpert ingå.

4.2 Nytt krav på kännedom om klimatdeklarationer

I författningsförslaget (9 §) föreslås i listan över kunskapskrav ett tillägg för kännedom om lagen (2021:787) om klimatdeklaration för byggnader. Tillägget motiveras av att det år 2021 infördes i 10 kap. 34 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, krav på att byggherren har visat att denne har gett in en klimatdeklaration enligt lagen (2021:787) om klimatdeklaration för byggnader, eller gjort sannolikt att det inte finns någon skyldighet att ge in en klimatdeklaration, innan byggnadsnämnden med ett slutbesked kan godkänna att byggåtgärden kan anses vara slutförd.

Byggnadsnämnden ska, enligt Boverkets uppfattning, vid det tekniska samrådet gå igenom och klarlägga om byggnaden omfattas av krav på klimatdeklaration trots att detta inte framgår av lagen. Kontrollansvarig ska medverka vid det tekniska samrådet. Eftersom övriga lagar och förordningar – som kan avse sådant som normalt tas upp vid ett samråd – är uppräknade i den lista över sådant den sökande dessutom ska ha kännedom om, är det rimligt att lagen (2021:787) om klimatdeklaration för byggnader också tillförs listan.

I och med införandet av avfallsdirektivet i svensk lagstiftning år 2020 har kontrollansvarigas uppgifter utökats till att även biträda byggherren med att identifiera avfall och återanvändbara byggprodukter som bygg- och rivningsåtgärderna kan ge upphov till. Detta ska jämföras med att uppgiften tidigare var begränsad till endast identifiering av rivningsavfall. Lagändringen i augusti 2020 medförde emellertid att kontrollansvarig dels ska biträda byggherren i fråga om avfall som uppkommer även vid byggåtgärder, dels att kontrollansvarig ska biträda byggherren i att identifiera byggprodukter som kan återanvändas. Därtill har den tidigare lydelsen om farligt avfall i 10 kap. 6 § PBL differentierats till att avse dels hur man avser att möjliggöra materialåtervinning av hög kvalitet, dels avlägsnande och säker hantering av farliga ämnen.

Boverket erfar emellertid att de krav som tillfördes eller skärptes i 10 kap. 6 § PBL i augusti år 2020 inte har omsatts i praktisk tillämpning i någon större utsträckning. Av ett examensarbete² sammanställt cirka ett år efter det att lagändringen trädde i kraft, framgår bland annat att även kontrollansvariga som självskattat sin kunskap och kompetens som hög, inte arbetar efter de nya kraven.

Boverkets förslag till nytt allmänt råd, 9 §, ger den sökande som avser att certifieras sig möjlighet till en grundförståelse av byggnadens livscykel och kopplingen till lagstiftarens intention med kraven i 10 kap. 6 § PBL punkterna 5 och 6. Det gäller särskilt vad som av standarden framgår avseende modulerna A, C och D.

² På väg mot återanvändning och återvinning av hög kvalitet, <https://lup.lub.lu.se/student-papers/section/publication/9074505>, hämtad 2024-06-19.

5 Ikraftträdande och informationsinsatser

Detta avsnitt beskriver bland annat vilken hänsyn och vilket behov Boverkets förslag får för ikraftträdande och informationsinsatser, som särskilt regleras i 7 § 4 konsekvensutredningsförordningen.

5.1 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Boverket förslag planeras att träda i kraft den 1 juli 2025.

5.2 Informationsinsatser

Boverket bedömer att behovet att informationsinsatser främst behöver riktas till certifieringsorganen som certifierar sakkunniga. Det kommer exempelvis att ske vid de samrådsmöten som hålls mellan certifieringsorganen och Boverket.

6 Konsekvenser

En konsekvensutredning ska innehålla en analys av det förslag som lämnas enligt 7 § 1 konsekvensutredningsförordningen. Analysen ska bestå av en beskrivning och beräkning av förslaget eller beslutets kostnader och intäkter för staten, kommuner, regioner, företag och andra enskilda. Vidare ska konsekvensutredningen enligt 5 § stå i proportion till förslaget omfattning och effekter. Då Boverkets förslag innebär en mindre ändring är konsekvensavsnittet avgränsat.

6.1 Företag och andra enskilda

Förslaget bedöms inte medföra några negativa konsekvenser av någon större omfattning så att de får effekter av betydelse för företag och enskilda, då kravnivåerna i princip är oförändrade.

6.1.1 Certifieringsorganen

Förslaget bedöms få små konsekvenser för certifieringsorganen. Boverket bedömer att det kan krävas en viss uppdatering av befintligt utbildnings- och informationsmaterial avseende hänvisningar till författningen. Tidsåtgången är svår att beräkna men Boverket bedömer att den bör vara av mindre omfattning, vilket inte leder till några större kostnadsmässiga konsekvenser. Förslaget bedöms inte innebära några konsekvenser gällande intäkter eller konsekvenser i övrigt.

6.1.2 De sökande

Förslaget förändrade kravnivåer, genom ett tillägg av kunskap om lagen (2021:787) om klimatdeklaration för byggnader innebär små konsekvenser för de sökande som vill certifiera sig. Förslaget bedöms därmed inte innebära några kostnadsmässiga eller andra konsekvenser för de sökande.

6.1.3 De certifierade

Förslaget ändrade kravnivåer genom ett tillägg av kunskap om lagen (2021:787) om klimatdeklaration för byggnader innebär små konsekvenser för de som har certifierat sig enligt de gamla bestämmelserna och avser att omcertifiera sig. Det påverkar inte omcertifieringen i sig eftersom den syftar till att tillgodose att den som är certifierad och avser att omcertifiera sig ska pröva sin kunskap genom skriftligt kunskapsprov.

6.2 Staten, regioner och kommuner

Förslaget bedöms inte innebära några kostnader, intäkter eller annan påverkan för staten, kommuner eller regioner.

6.3 Europeiska unionen

Boverket gör bedömningen att förslaget överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

6.4 Övriga konsekvenser

Förslaget bedöms inte medföra konsekvenser för miljö och klimat, kulturmiljö samt arkitektur och gestaltad livsmiljö, personer med nedsatt funktionsförmåga, barn och unga, äldre personer, integration och boendesegregation, jämställdhet eller folkhälsa

6.5 Säkerställande av att förslaget inte medför mer långtgående kostnader eller begränsningar än nödvändigt

Åtgärder och beslut som vidtas av det offentliga bör vara samhällsekonomiskt motiverade, proportionerliga och kostnadseffektiva.³ Det innebär att Boverkets förslag bör vara utformade så att de inte medför mer långtgående kostnader och begränsningar för berörda aktörer än vad som är nödvändigt för att uppnå syftet med åtgärden i fråga.

Boverket bedömer att förslaget inte medför mer långtgående kostnader och begränsningar för att uppnå dess syfte.

³ Ds 2022:22 Bättre konsekvensutredningar, s. 93.

7 Utvärdering

Enligt 7 § 5 konsekvensutredningsförordningen ska en beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas finnas med i konsekvensutredningen.

Boverket bedömer att en utvärdering av ändringarna kan göras fortlöpande från ikraftträdandet. Då ändringarna är begränsade kommer det inte att behöva göras någon större utvärdering utan det kan ske inom ramen för Boverkets ordinarie verksamhet. Samrådsmötena mellan Boverket och certifieringsorganen, som sker årligen, kan fungera som en del i den löpande utvärderingen.

8 Författningskommentar

8.1 Förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:14) om certifiering av kontrollansvariga

Inledning

1 §

Denna författning innehåller föreskrifter och allmänna råd om certifiering av sådana kontrollansvariga som avses i 10 kap. 9 § plan- och bygglagen (2010:900).

För utförande av sådana uppgifter som anges i 10 kap. 11 § plan- och bygglagen, ska den kontrollansvarige ha sådana kunskaper om och erfarenhet av projekterings-, bygg- och rivningsprocessen att denne på ett tillfredsställande sätt kan följa upp kontrollen av ett byggprojekt. Den kontrollansvarige ska vara certifierad.

I 2–11 §§ denna författning ställs närmare krav för att bli certifierad som kontrollansvarig enligt 10 kap. 9 § plan- och bygglagen.

De allmänna råden innehåller rekommendationer om och exempel på tillämpningen av föreskrifterna i denna författning. De allmänna råden föregås av texten *Allmänt råd* och är tryckta med mindre och indragen text omedelbart efter den föreskrift de hänförs till.

Paragrafen motsvarar i delar tidigare 1 §. Ett nytt första och tredje stycke med förtydliganden har lagts till.

Behörighetsklasser vid certifiering

1 a §

Certifiering får lämnas för

- behörighet **N** som kontrollansvarig för projekt av normal art,
- behörighet **K** som kontrollansvarig för projekt av komplicerad art.

Allmänt råd

Projekt av normal art kan avse nybyggnad, tillbyggnad, ombyggnad eller rivning av en- eller tvåbostadshus. Det kan även gälla flerbostadshus med högst två våningar eller andra slags byggnader med högst två våningar. Projekt av normal art kan även avse ändring i alla slags byggnader samt idrottsplatser.

Projekt av komplicerad art kan avse nybyggnad, tillbyggnad, ombyggnad eller rivning av byggnader med fler än två våningar, kabinbanor, radio- eller telemaster och vindkraftverk. Det kan även gälla arbeten med fasta cisterner eller andra fasta anläggningar för kemiska produkter som är hälso- och miljöfarliga eller projekt med byggnader och anläggningar för brandfarlig verksamhet. Projekt av komplicerad art kan även avse byggnader med stora spännvidder.

Denna indelning i behörighetsklasser syftar till att underlätta certifiering av kontrollansvarig för arbeten av olika svårighetsgrad med avseende på kontrollbehov och kontrollens omfattning. I det enskilda byggprojektet kan därför certifierad kontrollansvarig med annan behörighet behövas än vad som följer av ovan angivna exempel på byggnadsverkets svårighetsgrad.

Motsvarande bestämmelse fanns tidigare i 1 § men har nu flyttats till en egen paragraf för att det ska bli tydligare.

Krav på teoretisk kunskap

2 §

För att få behörighet **N** ska den sökande ha teknisk utbildning med avlagd examen eller godkänd utbildning från någon av dessa utbildningar

- a) högskolans ingenjörutbildning, 120 högskolepoäng,
- b) ingenjörutbildning vid tre- eller fyraårigt tekniskt gymnasium,
- c) yrkesteknisk högskoleutbildning, YTH,
- d) nuvarande gymnasieskolans byggprogram, eller
- e) annan likvärdig utbildning.

Utbildning ska ha skett inom lämpligt fackområde, t.ex. bygg-, anläggnings- eller installationsteknisk linje.

Utbildningskravet kan även tillgodoses genom motsvarande utbildningar i annat land inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Paragrafen motsvarar tidigare 2 §. Rubriken har ändrats. Ordet ”lägst” tas bort från första stycket innan punktlistan. Ordet ”tidigare” utgår från c). Tidigare d) kvalificerad yrkesutbildning, KY-utbildning, utgår.

3 §

För att få behörighet **K** ska den sökande ha teknisk utbildning med avlagd examen eller godkänd utbildning från någon av dessa utbildningar

- a) civilingenjörutbildning vid teknisk högskola,
- b) arkitektutbildning med inriktning inom byggområdet vid teknisk högskola,
- c) högskolans ingenjörutbildning, 180 högskolepoäng,
- d) högskolans ingenjörutbildning, 120 högskolepoäng,
- e) ingenjörutbildning vid tre- eller fyraårigt tekniskt gymnasium, eller
- f) annan likvärdig utbildning.

Ingenjörutbildning ska ha skett inom lämpligt fackområde, t.ex. bygg-, anläggnings- eller installationsteknisk linje.

Utbildningskravet kan även tillgodoses genom motsvarande utbildningar i annat land inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Paragrafen motsvarar tidigare 3 §. Ordet ”lägst” tas bort från första stycket innan punktlistan. Ordet ”tidigare” utgår från c).

Krav på praktisk erfarenhet

5 §

För att få behörighet **N** ska den sökande under sammanlagt minst tre år ha varit yrkesverksam inom något av nedan uppräknade områden eller befattningar

- a) projektering,
- b) projektledning,
- c) produktionsledning,
- d) besiktning eller kontroll,
- e) kvalitetsledning enligt SS-EN ISO 9001,
- f) miljöledning enligt SS-EN ISO 14 001,
- g) arbetsledande ställning,
- h) kontrollansvarig enligt 10 kap. 9 § plan- och bygglagen (2010:900),

i) byggnadsinspektör eller motsvarande.

Yrkeserfarenheten ska vara minst ett år från ett och samma område. Den ska ha erhållits genom arbete inom bygg-, installations- eller anläggningstekniskt område eller av rivning. Erfarenheten ska till största delen ha erhållits från sådana projekt som enligt 1 a § avses med behörigheten.

Paragrafen motsvarar tidigare 5 §. Kvalitetsansvarig har tagits bort ur förteckningen. Hänvisning till tidigare 1 § har uppdaterats till 1 a §. Rubriken närmast före 5 § har ändrats.

6 §

För att få behörighet **K** ska den sökande ha varit yrkesverksam inom minst två av de verksamhetsområden som anges i 5 §. Erfarenheten ska till största delen ha erhållits från sådana projekt som enligt 1 a § avses med behörigheten.

Yrkesverksamheten ska ha en sammanlagd längd av minst

- fyra år, varav minst två år från ett och samma område, om den allmänna tekniska kunskapen erhållits enligt 3 § första stycket a) eller b),
- sex år, varav minst tre år från ett och samma område, om den allmänna tekniska kunskapen erhållits enligt 3 § första stycket c), och
- åtta år, varav minst tre år från ett och samma område, om den allmänna tekniska kunskapen erhållits enligt 3 § första stycket d) eller e).

Paragrafen motsvarar tidigare 6 §. Hänvisning till tidigare 1 § har uppdaterats till 1 a §.

Lämplighet för uppgiften

8 §

Den kontrollansvarige ska vara lämplig för uppgiften. Lämpligheten ska styrkas med intyg från den senaste yrkesverksamma treårsperioden.

Allmänt råd

Intygsgivaren bör ha, eller ha haft, en nära arbetsrelation till den sökande som arbetsgivare, uppdragsgivare eller liknande. Även intyg lämnade från byggnadsnämnden bör kunna godtas.

Paragrafen motsvarar tidigare 10 §. Rubriken närmast före 8 § har ändrats

Krav på kunskap om författningar

9 §

Den sökande ska ha dokumenterad kunskap om

1. plan- och bygglagen (2010:900),
2. plan- och byggförordningen (2011:338) samt de relevanta föreskrifter och allmänna råd som berör byggande och som har meddelats med stöd av dessa författningar, särskild vikt ska läggas vid kunskap om kontrollplaner,
3. kunskap om entreprenadjuridik och konsumenttjänstlagen (1985:716).

Den sökande ska dessutom ha kännedom om

1. lagen (2014:227) om färdigställandeskydd,
2. miljöbalken,
3. avfallsförordningen (2020:614),
4. lagen (2006:545) om skyddsrum,

5. förordningen (2006:638) om skyddsrum,
6. arbetsmiljölagen (1977:1160),
7. lagen om skydd mot olyckor (2003:778),
8. kulturmiljölagen (1988:950),
9. lagen (2021:787) om klimatdeklaration för byggnader, och
10. ledningssystem.

Kunskapen och kännedomen ska gälla det som är relevant för byggområdet.

Allmänt råd

Kunskap om entreprenadjuridik bör omfatta bl.a. AB, ABS och ABT. Kännedom om ledningssystem bör omfatta tillämpliga delar av kvalitetsledning enligt SS-EN ISO 9001 och miljöledning enligt SS-EN ISO 14 001.

Motsvarar tidigare 8 §. Krav på kunskap om lagen (2021:787) om klimatdeklaration för byggnader har lagts till. Kännedom om ”kvalitetsledningssystem” har ändrats till ”ledningssystem” för att förtydliga att det rör sig om de ledningssystem som framkommer av det allmänna rådet. Uppräkningen har gjorts om till en punktlista. För att förtydliga vilka av Boverkets föreskrifter och allmänna råd som den sökande ska ha kunskap om framgår nu att det ska vara de som berör byggande.

Teoretiskt prov

10 §

Den sökandes kunskap och kännedom enligt 9 § ska kontrolleras genom skriftligt kunskapsprov.

Motsvarar tidigare 9 §. Rubriken är ny. Att dokumentationen ska ske genom godkänt resultat har tagits bort för att överensstämja med övriga certifieringsföreskrifter.

Rapporteringskyldighet

11 §

Den kontrollansvarige ska för varje kalenderår lämna in en rapport till certifieringsorganet med uppgift om fortbildning som avser 9 § och uppgift om genomförda uppdrag som kontrollansvarig.

Paragrafen motsvarar tidigare 11 §. Orden ”certifierad kontrollansvarig” har ändrats till ”den kontrollansvarige”. Paragrafen har ändrats från ”årligen lämna rapport” till ”för varje kalenderår lämna in en rapport”. Hänvisning till annan paragraf har uppdaterats samt tagit bort orden ”denna författning”.

Certifieringens giltighet

12 §

Certifieringen får lämnas för en period av högst fem år åt gången.

Paragrafen motsvarar tidigare 13 §. Paragrafen har förtydligats genom att lägga till orden ”åt gången”.

Omcertifiering

13 §

För att få ett nytt beslut om certifiering, när ett tidigare beslut upphör, ska den kontrollansvarige gå igenom en förenklad kompetensprövning eller en förnyad fullständig kompetensprövning. Endast om det finns särskilda skäl krävs det en förnyad fullständig kompetensprövning. Lämplighet enligt 8 § ska alltid prövas.

Allmänt råd

Vid en förenklad kompetensprövning kan det, förutom att pröva lämplighet, räcka att genom skriftligt kunskapsprov kontrollera att den kontrollansvarige skaffat ny kunskap under den senaste femårsperioden inom de områden som anges i 9 §.

Särskilda skäl, som gör att det krävs en förnyad fullständig kompetensprövning, kan vara att den kontrollansvarige inte har arbetat som kontrollansvarig i väsentlig omfattning under certifikatets giltighetstid. Arbeta i väsentlig omfattning bör omfatta några större eller ett tiotal mindre projekt.

Nytt kunskapsprov kan även krävas exempelvis om det skett väsentliga ändringar i bygglagstiftningen enligt 9 § eller i kraven för att få certifiering enligt denna författning.

Paragrafen motsvarar tidigare 12 §. Innehållet har justerats för att överensstämma med övriga certifieringsföreskrifter.

Återkallande av certifiering

15 §

Har den kontrollansvarige erhållit certifieringen på felaktiga grunder får det organ som utfärdat certifieringen återkalla den.

Allmänt råd

Av 11 kap. 36 § plan- och bygglagen framgår att om en kontrollansvarig har visat sig vara olämplig för sin uppgift, får det organ som har certifierat den kontrollansvarige återkalla certifieringen.

Motsvarar tidigare 15 §. Förkortningen PBL har tagits bort.

Boverket

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se